

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 926
Tarih : 03.02.2016..

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye, insan hakları hukuku ve insancıl hukuk alanında gerek bölgesel ve gerekse evrensel kapsamlı birçok sözleşme ve protokole taraf olmuştur. Türkiye'nin imzaladığı halde çekince koyduğu “insan haklarını gözetmek ve korumak temelli” uluslararası sözleşme ve protokollerin yurttaşlarımızın insan hakları standartları yüksek, çoğulcu, demokratik ve özgürlükçü bir toplumsal yaşama kavuşmaları, ayrıca ülkemizin toplumsal barışına katkı sunması açılarından irdelenmesi ve bu doğrultuda gerek mevcut çekincelerin kaldırılması, gerekse yapılacak iç hukuk düzenlemelerine katkıda bulunması gayesiyle” Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

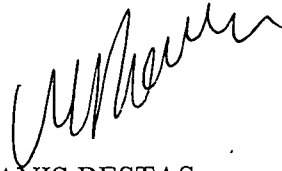
Anayasanın 90'ıncı maddesinin son fıkrası hükmü gereğince usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı, yine temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalar ile kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı belirtilmiştir. Bu bağlamda, bir devletin, uluslar üstü veya uluslararası bir sözleşmeye taraf olması kendi iç hukuku esasları dâhilinde gerçekleşen bir süreci ifade etmektedir.

İnsan hakları hukuku ve insancıl hukuk alanı, uluslararası insan hakları hukukunun önemle gözetdiği ve koruduğu temel alanlardan biridir. Türkiye, insan hakları hukuku ve insancıl hukuk alanında gerek bölgesel gerekse evrensel kapsamlı sözleşme ve protokollerin birçoğuna taraf olmuştur. Diğer taraftan, Türkiye'nin söz konusu sözleşme ve protokollerin kimi maddelerine koyduğu çekinceler, ülkemizde yaşanan insan hakları ihlallerinin nitelikli hukuki yaptırımlarla karşılaşmasını engelleyen bir rol üstlenmektedir.

Türkiye, temel hak ve özgürlüklere ilişkin sözleşmeler, ırk ayrımcılığı karşıtı ve azınlık haklarını koruyucu sözleşmeler, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın haklarına ilişkin sözleşmeler, işkence, onur kırıcı muamele ve kaybolmalara ilişkin sözleşmeler, çocuk hakları sözleşmeleri, örgütlenme özgürlüğüne ilişkin sözleşmeler, çalışma ve zorla çalıştırmaya ilişkin sözleşmeler, eğitim hakkıyla ilgili sözleşmeler, mültecilere ve ilticaya ilişkin sözleşmeler, silahlı çatışma hukukuna ilişkin sözleşmeler ve bölgesel insan hakları sözleşmeleri olarak sınıflandırıldığında sayılabilecek onlarca sözleşme ve protokole taraf olmuştur. Buna karşın Türkiye, bu sözleşme ve protokollerin önemli bir kısmına çekince koymuştur. Örneğin; BM üyesi 193 ülkenin taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi bu sözleşmelerden birisidir. Türkiye, bu sözleşmeyi 14 Ekim 1990 tarihinde 17, 29 ve 30'uncu maddelerine çekince koymak kaydıyla imzalamıştır. Çekince koyulan maddelerden 30'uncu maddenin içeriğine bakıldığında: *“Soya, dine ya da dile dayalı azınlıkların ya da yerli halkların var olduğu devletlerde, böyle bir azınlığa mensup olan ya da yerli halktan olan çocuk, ait olduğu azınlık topluluğunun diğer üyeleri ile birlikte kendi kültüründen yararlanma, kendi dinine inanma ve uygulama ve kendi dilini kullanma hakkından yoksun bırakılamaz”* ifadeleri yer almaktadır. Görülmektedir ki, temel bir evrensel çocuk/insan hakkı çekince konulmak suretiyle sınırlandırılmış ve amacı dışına çıkmıştır.

Taraf  lkeler bakımından ilgili sözleşmenin veya protokolün onaylanmasından sonra atılacak ilk adım, iç hukukun ilgili alanına ilişkin mevzuatın antlaşma gerekleri doğrultusunda uyumlaştırılmasını sağlamaktır. Sözleşmeye taraf olan her ülke, ulusal hukukunun sözleşme konusuna ilişkin bölümlerinde yapacağı iyileştirme ve uyumlaştırma faaliyetleriyle hem i  hukukunu ve buna bağlı olarak uygulama standartlarını yükseltecek, hem de diğer taraf devletlerle ortak yarara ve bu yolla kendi toplumuna hizmet edecektir.

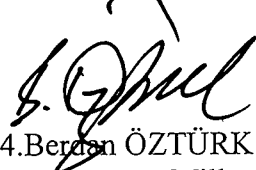
Yukarıda açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğün 104' nc  ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

2.Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

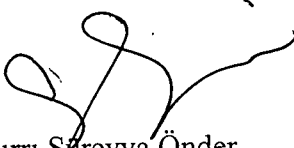
3. Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

4.Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

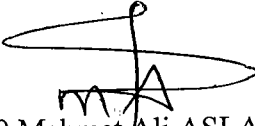
5. Dürayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

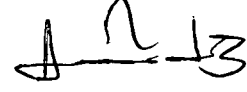
7. Sırrı Süreyya Önder
HDP Ankara Milletvekili

8.Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

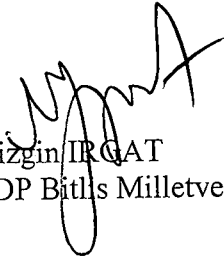
9.Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

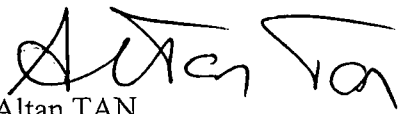
10.Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

11.Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

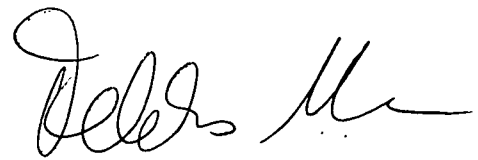
13.Mizgin İRÇAT
HDP Bitlis Milletvekili

14.Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

15.Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

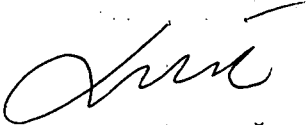
16.Feleknaş UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

17.İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

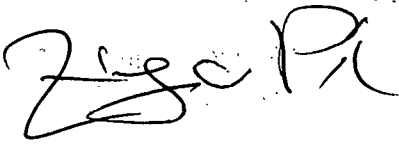
18.Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

19.Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

20.Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

21.Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

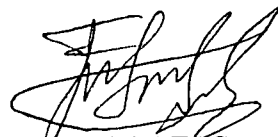
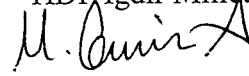

22.Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

23.Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkâri Milletvekili

26.Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

28.Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili